

הארץ בלבנון

שלושים להסתלקותו של הגאון רבי אליהו חזן זצ"ל

כבר עברו חמש ימים מזה ככה השמש בהסתלקותו רבינו הגאון הנדון רבי אליהו שמתה חזן זצ"ל ראש ישיבת תורה ודעת בניו יורק וראש מתיבתא במתיבתא הדסידי גור בניו יורק והנה להעריך את גודל האבירה בהסתלקותו של גאון זה משרידי דור דעה מגדולי ראשי הישיבות ומורביני התורה יאות נראה לנדרש לנס כמותו ולע לכותב שורות אלו אולם מכיון שזכיתי ליצוק מים על ידי נתחממתי מאוד תורתו וזכרתי לי פנים מסבירות ונהניתי מפני עצה ותושיה ראיתי חובה עליי לכתוב דרכי הנהגתו ולימודו כרבי לתלמידיו.

העילוי הנודל מבין כל בחרי הישיבה טכפולין מלפני מרדכי המלחמה. וסיפר אתר מגדולי ישיבת מיו שלמו בתקופה שבה למד רבינו בישיבה. שפעם התבטא המטנית דמיר הגאון הצדיק רבי ירחם זצ"ל שבאמת

אין כ"כ צורך לומר שיחזק מוסר כל כך עמוקות אולם אין אפשרות כאשר מבין התלמידים השומעים נמצאים "ראש ישיבה" כמו רבי אליהו חזן. וידוע שמרן רצאון רבי יצחק זאב סולוביצקי זצ"ל שאצלו למד רבינו בתקופה שבה שהה הגאון הנ"ל בוילנא חשבו וזעזעו מאד. סיפר ת"ח, אחד, שהיה ידוע בישיבת מיו שאם רבי אליהו נתן הסכמתו לחידוש תורה מסויים דיי שחידוש זה היה מוסכם ומקובל וכן להיפך עד כדי כך החשיכו אותו בישיבה ואת הכרעת פברות, והנה על אף נאומותו העצומה היה מוסר את עצמו לסען תלמידיו. איתא ברש"י בפרשת תרומה דמשה רבינו לא היה מונח לעסקיו אלא מן החרש פנה מיר אל העם ומבארים ולכאורה צריך עיון איזה עסקים היו לו למשה רבינו אלא הכוונה לא פנה לצרכי הרווחניות של עצמו אלא מטר עצמו כילו לצרכי העם וכן היה רבינו דהרי לפי גודל נאומותו היה יכול בקול לומר שיעזרו במסכת הולדת בישיבה ובעת ובעת אחת לקבץ את עיקר לימודו בענינים אחרים אולם לא כן נהג רבינו. חמור שם את עיקר לימודו במסכת הולדת בישיבה שבה אמר את שיעורו, והיה מונח חמור בסוגיא לכל פרטיה ופרטי פרטיה וכל זה לתועלת התלמידים ויום כדי להכניס ולהסביר להם ביתר ביאור את הסוגיא ואף שהיה מחרש עצום שלא מסך מלצרין מערכות של חידושי תורה אשר העלם על הסובב מספרו רבוי אליהו על הרמב"ם חמשה כריתים ודבריונים וקבצים שונים אולם כשיעוריו בישיבה על הרף שמו עצמו שלא להר" את כוחו וגבורתו וצמצם עצמו ללמד הסוגיא על בוריה בקרקוק והשטח ובסודות הנצדכים לכ"י

אחר, כאשר אותו תיח היה מצעיק התלמידים ורבינו היה כבד מהאירע שכתבנה. ודרכו של רבינו היתה לעמוד במקום לימודו באולם הישיבה והוא מסובב תמיד מנחור הישיבה שבאו לדבר אתו בלימוד וכן עמד ולחם מלחמה של תורה. והתפלל אותו תיח מתי מספיק רבינו ללמוד בעצמו ולסדר את תלמידיו. כאשר בישיבה נראה שהא מקדיש את כל זמנו לאח"י לדבר עמם בלימוד. אולם המשיך לסדר אותו תיח שפעם אחת נפתרו לו כל העלוקותיו כאשר יודעם לו פנים באישן לילה לעבור ליד אכסניות של

הגאון רבי אליהו זצ"ל נראה אין הוא יושב בתורה עם נר דולק ולומד ביחידות. איתא בפרושי' יחי' מה רגים הללו גדלים במים כיון שירדת טפה אחת מלפפלה מקבלים אורה כצמאון כמו שלא יעשו טעם מים ממימים כך הם ישראל גדלים במים היא התורה כיון שהם שומעים דבר חרש מהתורה הם מקבלים אותו בעמי' און כמי שלא שמעו דברי תורה מימינם עכ"ל. דברי מדרש אלו חזינו על רבינו. תמיד התנבכו כארי במלחמה של תורה ושם כמצא שלל רב על כל חידושי נוסף. סיפר משנית אחד מתלי' מירי ישיבת תורה ודעת שזוכר הוא כי בהקפות ביאת רבינו לארצה. שהוא היה במחנה קרן שבתלמוד כחור' הישיבות של אותה תקופה והגאון רבי אליהו

זצ"ל נודמן לשם והקיפוהו מיד הבחורים וסבבוהו בשאלות כסרי ויהו שנות ובסמך שנות ארץ כות ללא הפסק לחם מלחמה של תורה כבכוח ארי רגנה על כל שאלותיהם והדברים היו מאירים ושמתים כחיותם. כל מהותו דותה רק תורה. וסיפור בשעת הלוינו שבתקופה ששכב בבית חולים אתר החקיקה הלכ כשהיה שרר במצב של עלפון החושים ולא הגיב על שום דבר, אבל כאשר התחילו לדבר התעוררות שור היתה כל מהותו ורק תורה. והנה כל זאם אבדנו. ועתה אין לו אלה ללמוד מרדכי' וללכת בחור' כנתיב. ואזי' לא עמק' הצאן' ובאת תהיה נחמ' חינו. ימי וכו' ברוך.

עם גודל החסרתו סיפר תיח אחר. כאשר אותו תיח היה מצעיק התלמידים ורבינו היה כבד מהאירע שכתבנה. ודרכו של רבינו היתה לעמוד במקום לימודו באולם הישיבה והוא מסובב תמיד מנחור הישיבה שבאו לדבר אתו בלימוד וכן עמד ולחם מלחמה של תורה. והתפלל אותו תיח מתי מספיק רבינו ללמוד בעצמו ולסדר את תלמידיו. כאשר בישיבה נראה שהא מקדיש את כל זמנו לאח"י לדבר עמם בלימוד. אולם המשיך לסדר אותו תיח שפעם אחת נפתרו לו כל העלוקותיו כאשר יודעם לו פנים באישן לילה לעבור ליד אכסניות של

איתא במשנה דאבות כשה קיבל תורה מסיו ומסרה ליהושע ויהושע לקנים וכו' הספרים מסבירים שמסירת תורה סרבי לתלמידיו הוא טבעת בשלשלה ארוכה שמנעת עד מסירת התורה מהקב"ה למשה ולכלל ישראל וכל חלק ממנו דומה למסירת עיי השית. אצל רבינו זצ"ל רגומא שלימה אין התבטל לגבר לרוב הסובבה שאת מימי תורתו שחה. מה הגאון רבי ברוך דוב לייבובין זצ"ל. ואין יג' לעצמיק בדבריו. ולפרות נאר' ונתו וגדלותו של רבינו בהיותו בקי וחרף ומעמיק כנכבי ים התלמוד ומפרשי כל דרך לימודו הצירה שראה את עצמו רק כמסור תורה רבו וככונה על סיפוריו. בארצות הברית היה ידוע וכן בקרב בני משפחתו של הגר"ר זצ"ל שבין הראשי ישי' בה נחשב רבינו הגאון רבי אליהו כפוסק אחרון בהבנת דבר הגר"ר, וכל שיעוריו היו שג"י וים אלה. וככל אופן לא הפסיק מלצין בהם ולהעמיק בס' ולבארם בכמה אנפין. אחד מקובי' משפחתו של רבינו סיפר בהפסדו שפעם אחת בעת מחלתו של רבינו. כשאסרו עליו הור"י אים ללמוד היה מפליג לספר מגדלות דבר הגר"ר ובישעפליג בשבחו שאלו אחריו קרוב הלא גם אתה זכית להעמיד תלמידים ולחבר ספרים. ונצור בו רבינו ואמר שהגר"ר אמר על עצמו שאינו מניע לחלק עשריו מרוב הגר"ר זצ"ל ואמר רבינו על עצמו שזאם איני אפליג אחו' אחר מהגר"ר, ואם לעצמיק הוא אומר איזה סבא טובה הרי זה הכל משל רמי. ואותו קרוב קרא אתר מנתו של רבינו דעכשיו כפסידתו הרי דלא וק נסתלק הגאון רבי אליהו אלא ונסתלק גם אור תורתו של הגר"ר שהיה הגאון רבי אליהו זצ"ל מאיר את תורתו.

היה מפורסם בנאומותו ודבר כימי בחרותו העיד עליו שהוא